



Projectplan

Terugvorderen en terughalen in het buitenland

Versie 1.0

Datum	11 april 2014
Status	definitief

Colofon

Afzendgegevens

Ministerie van OCW
Directie Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering

Projectnaam

Terugvorderen en
terughalen in het buitenland

Auteur

@minocw.nl
06-

Inhoud

1 Projectdefinitie 5

- 1.1 Aanleiding 5
- 1.2 Probleemstelling 5
- 1.3 Doelstelling 6
- 1.4 Resultaten en tussenresultaten 7
- 1.5 Afbakening 8
- 1.6 Randvoorwaarden 8
- 1.7 Relatie met andere projecten 9

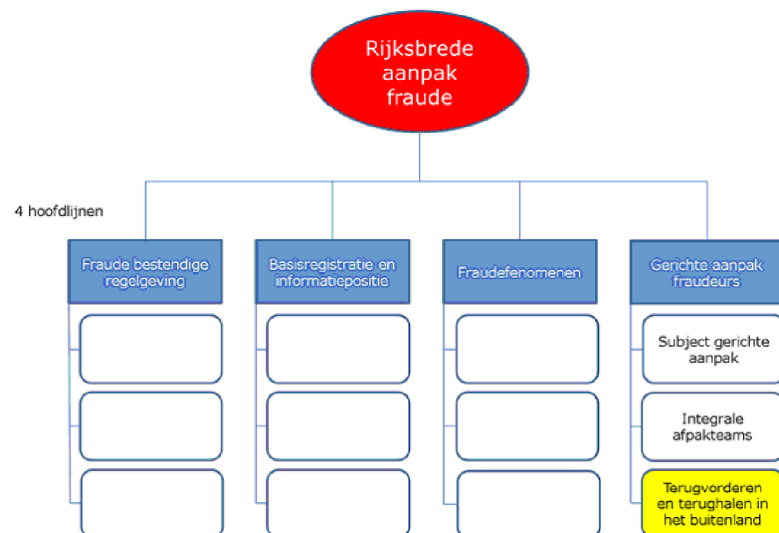
2 Projectaanpak 10

- 2.1 Fasering 10
- 2.2 Projectorganisatie 11
 - 2.2.1 Positie in kabinetsbrede programma Aanpak Fraude en samenstelling 11
 - 2.2.2 Rollen en verantwoordelijkheden 11
 - 2.2.3 Overlegvormen en frequentie 12
- 2.3 Financiën 12

1 Projectdefinitie

1.1 Aanleiding

Het project Terugvorderen en terughalen in het buitenland maakt onderdeel uit van het programma rijksbrede aanpak fraude. De directe aanleiding voor dit programma zijn de recente ervaringen met fraude op het gebied van individuele inkomensoverdrachten en subsidies, gecombineerd met het inzicht dat een sluitende aanpak ervan alleen in gezamenlijkheid kan worden gerealiseerd. Eén van de thema's binnen de rijksbrede aanpak fraude is het terugvorderen en terughalen in het buitenland.



Opdrachtgever van het programma rijksbrede aanpak fraude is de Ministeriële Commissie Aanpak Fraude, onder voorzitterschap van de minister-president. De minister van Veiligheid en Justitie is coördinerend minister van de ministeriële commissie fraude. De minister van OCW is opdrachtgever voor het project Terugvorderen en terughalen in het buitenland.

De Ministeriële Commissie Aanpak Fraude voert politieke regie op het totstandbrengen van een versterkte, duurzaam geborgde rijksbrede fraude-aanpak die gericht is op het voorkómen en bestrijden van fraude met (semi-)publieke middelen, inclusief het consequent terughalen en afpakken van onrechtmatig of anderszins ten onrechte ontvangen overheidsmiddelen of langs criminele weg verkregen vermogen.

Het actieplan Rijksbrede aanpak van fraude is op 20 december 2013 aangeboden aan de Tweede Kamer (Kamerstukken II 2012/2013, 17 050 nr. 450).

1.2 Probleemstelling

De effecten van fraude met publieke middelen reiken verder dan alleen de directe financiële schade voor de overheid. Fraude ondermijnt de integriteit van het

economisch stelsel, het vertrouwen in financiële instellingen, tast de betaalbaarheid van voorzieningen aan en kan leiden tot een vermindering van het maatschappelijk draagvlak voor sociale voorzieningen en tot aantasting van het rechtsgevoel. Fraude en andere vormen van criminaliteit mogen niet lonen, en geld dat illegaal of onrechtmatig is verkregen moet worden teruggevorderd en teruggehaald, zowel in binnen- als buitenland.

Bij vorderingen in het buitenland gaat het onder andere om straf- en bestuursrechtelijke boetes of maatregelen, langs criminele weg verkregen vermogen, onrecht ontvangen uitkeringen, belastingschulden en studieschulden. Het gaat daarbij niet alleen om vorderingen die hun oorsprong hebben in fraude, maar ook om misbruik en oneigenlijk gebruik van regelingen, (on)bewust niet terugbetalen van schulden, dan wel crimineel gedrag, anders dan fraude.

In vergelijking met invordering in het binnenland vereist invordering in het buitenland relatief grote en kostbare inspanningen. In veel gevallen ontbreken deugdelijke adresgegevens en is alleen al het vinden van personen een opgave. Zo worden door andere landen adresgegevens niet altijd zomaar verstrekt vanwege nationale privacy-wetgeving of is verstrekking in het geheel niet mogelijk door het ontbreken van een goede bevolkingsboekhouding. Zelfs wanneer de adresgegevens wel beschikbaar zijn, zal per land bekeken moeten worden op basis van welke verdragen, afspraken of interne wetgeving de vordering geïnd kan worden. Tot slot is het lastig om zicht te krijgen op de buitenlandse inkomsten en het vermogen waarop de vordering zou kunnen worden verhaald.

1.3 Doelstelling

Doel van de rijksbrede aanpak is om fraude zoveel mogelijk te voorkomen en waar fraude ondanks alle maatregelen toch heeft plaatsgevonden, zo effectief mogelijk te bestrijden. De rijksbrede fraudeaanpak omvat ook het bredere begrip misbruik en oneigenlijk gebruik van regelingen. Daarnaast kan er sprake kan zijn van vergissingen die ook door goedwillende burgers en bedrijven kunnen worden begaan.

Doel van het project Terugvorderen en terughalen in het buitenland is om concrete maatregelen voor te stellen die ervoor zorgen dat de rijksoverheid effectiever kan terugvorderen in het buitenland. Onder effectiever terugvorderen in het buitenland wordt verstaan, dat er met meer kracht en snelheid wordt opgetreden tegen fraudeurs en wanbetalers die in het buitenland gevestigd zijn, naar het buitenland vertrekken of middelen naar het buitenland verplaatsen.

1.4 Resultaten en tussenresultaten

Eindresultaat:

Het beoogde eindresultaat van het project is een voorstel met concrete maatregelen om effectiever te kunnen terugvorderen in het buitenland.

Tussenresultaten:

1. Verkenning

Om tot het beoogde eindresultaat te komen, wordt eerst een verkenning opgeleverd waarin antwoord wordt gegeven op onder andere de volgende vragen:

- Om welke type vorderingen per deelnemende organisatie gaat het?
- Per type vordering (waar mogelijk): welk bedrag staat uit als terug te vorderen in het buitenland en welk aandeel daarvan wordt daadwerkelijk teruggehaald?
- Welke maatregelen nemen de deelnemende organisaties op het gebied van terugvorderen in het buitenland en welke daarvan zijn effectief? Welke daarvan zijn toepasbaar bij andere organisaties?
- Welke (juridische) belemmeringen zijn er en hoe zouden die kunnen worden weggenomen?
- Welke (realistische) wijzigingen in regelgeving of processen van andere landen zijn wenselijk om effectiever te kunnen terugvorderen in deze landen? Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen vorderingen in EU-landen en in niet- EU-landen.
- Welke andere projecten en organisaties zijn (eerder) actief (geweest) op het gebied van terugvorderen in het buitenland en kunnen een rol spelen in dit traject?

Door het opstellen van deze verkenning, bezien de deelnemende organisaties hun eigen inningsproces en ontstaat zicht op waar verbeteringen mogelijk zijn. Door de verkenning met elkaar te delen, ontstaat zicht op best practices van anderen die mogelijk interessant zijn voor de eigen organisatie.

2. Inventarisatie knelpunten gegevensuitwisseling

Gegevensuitwisseling tussen Nederlandse overheidsorganisaties onderling en met buitenlandse overheidsorganisaties kan helpen om terugvordering uit het buitenland effectiever te laten verlopen. De knelpunten die spelen bij het uitwisselen van gegevens worden geïnventariseerd en aangeleverd bij het project gegevensuitwisseling.

3. Voorstel met verbetermaatregelen

Het eindresultaat is een voorstel met realistische maatregelen ter verbetering van terugvordering in het buitenland bij de deelnemende organisaties. Dit voorstel wordt ter besluitvorming voorgelegd aan de Ministeriële Commissie Aanpak Fraude.

4. Overdracht implementatie en rapportage voortgang

Na besluitvorming over het voorstel in de Ministeriële Commissie Aanpak Fraude, vindt de overdracht plaats van de te nemen maatregelen aan de deelnemende organisaties die de maatregelen zullen implementeren. Deze implementatie valt buiten het project Terugvorderen en terughalen in het buitenland. De deelnemende organisaties zullen over de voortgang van de implementatie van de maatregelen rapporteren aan de werkgroep Terugvorderen en terughalen in het buitenland.

De deelnemende organisaties zijn zelf verantwoordelijk om binnen hun eigen verantwoordingslijnen te rapporteren over de effecten die met de genomen maatregelen bereikt worden.

Maatregelen die door andere dan de deelnemende organisaties moeten worden geïmplementeerd, zullen vanuit het project Terugvorderen en terughalen in het buitenland worden overgedragen aan de betreffende organisaties. Daarbij zullen die organisaties gevraagd worden te rapporteren over de voortgang van de implementatie aan de werkgroep Terugvorderen en terughalen in het buitenland. Aan het einde van de projectperiode (eind december 2014) levert het project Terugvorderen en terughalen in het buitenland een eindrapport op voor het Hoofdenoverleg waarin per maatregel wordt beschreven wat de stand van zaken is.

1.5 Afbakening

Het project Terugvorderen en terughalen in het buitenland heeft betrekking op de buitenlandse vorderingen van de volgende organisaties:

- SZW/Inspectie SZW/SVB/UWV
- OCW/Dienst Uitvoering Onderwijs(DUO)
- OM/CJIB

Mochten de maatregelen breder toepasbaar zijn, dan worden deze ook aan andere rijks- of overheidsdiensten aangeboden.

Het project zal als resultaat een verkenning opleveren en een voorstel met maatregelen ter verbetering van de terugvordering in het buitenland. Het daadwerkelijk doorvoeren van de maatregelen ter verbetering van het terugvorderen uit het buitenland behoort niet tot dit project, maar is aan de organisaties zelf.

Het project Terugvorderen en terughalen in het buitenland richt zich niet alleen op vorderingen die hun oorsprong hebben in fraude, het gaat ook om misbruik en oneigenlijk gebruik van regelingen, (on)bewust niet terugbetalen van schulden, dan wel crimineel gedrag, anders dan fraude.

1.5 Randvoorwaarden

Om tot een gedegen verkenning te kunnen komen en tot een voorstel met zinvolle en realistische maatregelen is het nodig dat de deelnemende organisaties de relevante informatie ter beschikking stellen. Ook is bereidheid nodig om over de grenzen van de eigen organisatie heen mee te willen denken over wat maatregelen zijn die zouden kunnen werken.

Om de maatregelen die worden voorgesteld te kunnen doorvoeren, zal waarschijnlijk ook extra geïnvesteerd moeten worden, in menskracht en geld. Binnen het project Terugvorderen en terughalen in het buitenland en ook binnen het rijksbrede programma aanpak fraude is hiervoor geen budget beschikbaar. Per maatregel zal bezien moeten worden hoe deze gefinancierd wordt. Indien het om substantiële investeringen gaat, zullen de maatregelen worden uitgewerkt in een business case, conform het Toetsingskader Rijksbrede Fraudebestrijding. Na goedkeuring van de business case in de Ministeriële Commissie Aanpak Fraude en daarna in de Ministerraad kunnen de kosten van de maatregel uit de geraamde baten worden gedekt.

Om tot een gedragen voorstel te komen van verbetermaatregelen die ook daadwerkelijk worden doorgevoerd door de deelnemende organisaties, is het nodig dat de leden van de werkgroep mandaat hebben om namens hun organisatie inbreng te hebben in de werkgroep.

1.6 Relatie met andere projecten

Het project Terugvorderen uit het buitenland heeft raakvlakken met onder andere:

- Project gegevensuitwisseling programma rijksbrede aanpak fraude
- Interdepartementale Commissie Europees Recht
- Rijksincasso
- Expertisecentrum buitenland

Onderdeel van de verkenning is om deze en mogelijk andere raakvlakken in kaart te brengen.

2 Projectaanpak

2.1 Fasering

Fase 1: verkenning

januari t/m maart 2014

De verkenning onder de deelnemende organisaties vindt plaats aan de hand van een vragenlijst en toelichtende gesprekken.

Vervolgens wordt een concept verkenning opgesteld die besproken wordt in een bijeenkomst van de werkgroep Terugvorderen en terughalen in het buitenland.

Eind maart 2014 zal de verkenning opgeleverd worden aan het Hoofdenoverleg.

Daarnaast zal in deze fase de inventarisatie van knelpunten voor gegevensuitwisseling worden opgeleverd aan het project Gegevensuitwisseling.

Fase 2: voorstel verbetermogelijkheden

april t/m juni 2014

Op basis van de verkenning zal gewerkt worden aan een voorstel voor zinvolle en realistische verbetermogelijkheden voor terugvorderen uit het buitenland.

Eind juni 2014 zal het voorstel worden voorgelegd aan het Hoofdenoverleg.

Vervolgens wordt het voorstel via het DG-overleg ter besluitvorming aan de Ministeriële Commissie Aanpak Fraude voorgelegd.

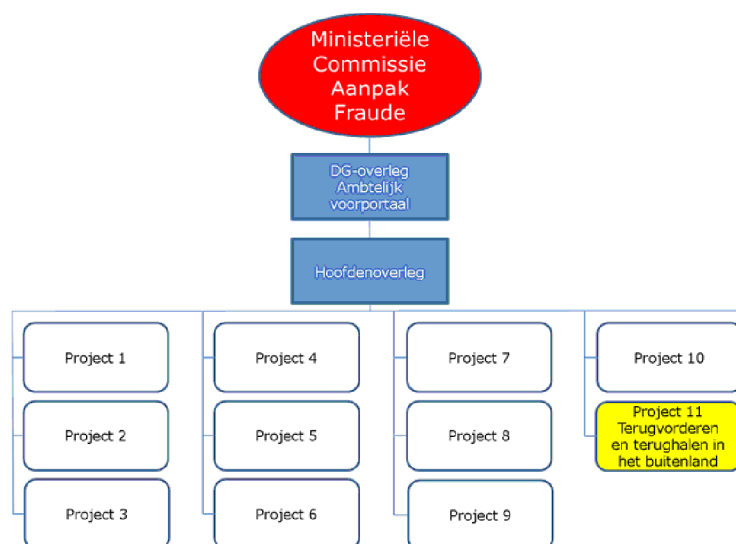
Fase 3: overdracht implementatie en rapportage voortgang

juli t/m dec 2014

De deelnemende organisaties voeren de verbetermaatregelen door in hun eigen organisatie. Dit valt buiten de scope van dit project. Tijdens de implementatie rapporteren de deelnemende organisaties over de voortgang aan de werkgroep Terugvorderen en terughalen in het buitenland.

2.2 Projectorganisatie

2.2.1 Positie in kabinetsbrede programma Aanpak Fraude en samenstelling



Samenstelling werkgroep Terugvorderen en teughalen in het buitenland

	1 ^e Aanspreekpunt	Achtervang
Trekker thema (OCW)		
OCW/DUO		
OCW beleidsdirectie		
Financiën-		
SZW beleidsdirectie		
SZW/ Inspectie SZW		
OM		
CJIB		
VenJ bestuursdepartement		

2.2.1 Rollen en verantwoordelijkheden

De werkgroep Terugvorderen en terughalen in het buitenland levert de projectresultaten aan bij het Hoofdenoverleg. Vervolgens worden de projectresultaten doorgeleid naar het DG-overleg en vastgesteld in de Ministeriële Commissie Aanpak Fraude.

De leden van de werkgroep Terugvorderen en terughalen in het buitenland zijn verantwoordelijk voor de afstemming van de inbreng in de werkgroep binnen de eigen organisatie.

2.2.2 Overlegvormen en frequentie

De werkgroep Terugvorderen uit het buitenland zal in het eerste half jaar van 2014 drie à vier keer bij elkaar komen.

De frequentie van het overleg in het tweede half jaar van 2014 hangt af van de gekozen maatregelen.

2.2 Financiën

De personele inzet van de deelnemende organisaties komt voor rekening van de eigen organisatie.

Kosten voor vergaderlocaties, catering en de inzet van de projectleider komen voor rekening van OCW.

Inschatting personele inzet

		Personele inzet
Trekker thema (OCW)		0,6 fte
OCW/DUO		0,1 fte
OCW beleidsdirectie		0,3 fte
Financiën		0,1 fte
SZW beleidsdirectie		0,1 fte
SZW/ Inspectie SZW		0,1 fte
OM		0,1 fte
CJIB		0,1 fte
VenJ		0,05 fte
bestuursdepartement		

Voor de kosten van uitvoering van de maatregelen (fase 3) is binnen het project Terugvorderen en terughalen in het buitenland en ook binnen het rijksbrede programma aanpak fraude geen budget beschikbaar. Per maatregel zal bezien moeten worden hoe deze gefinancierd wordt. De kosten van de maatregel kunnen uit de geraamde baten worden gedekt indien de business case, conform het Toetsingskader Rijksbrede Fraudebestrijding, is goedgekeurd door de Ministeriële Commissie Aanpak Fraude en de Ministerraad.